

nedlagte i det Lovforslag, som i sin Tid afsøbe Borgmester Larfen var Ordfører for, og jeg kan gjøre det saa meget mere, som jeg dengang ogsaa var Medlem af Udvalget, og jeg ganske vist havde min Andel i Affattelsen af Lovforslaget og i Udviklingen af de Principer, der bleve lagte ind deri, i ligesaa stort Maal som nogetstomhelst andet Medlem. Og forsaavidt der maatte findes Nogen, der vil spørge om, hvorledes man kan staa saaledes, at man til en vis Grad kan gaa ind paa to i flere Punkter afvigende Forslag, saa skal jeg svare: Det er, fordi der i dem begge findes saadanne Fremskridt fra den nærværende Tilstand, at Enhver, der virkelig ønsker en Reform og varmt og alvorligt ønsker at gaa frem i den Retning, hvorom der i en Række af Aar har været Tale, nøie maa overveie, om han ikke kan tage Fremskridtet under den Form, som sikkert kan gennemføres. Jeg skal som sagt ikke idag gaa nærmere ind paa de store Fordele, der ville opnaas ved en Præstelønningslov, hvad enten den tages under den ene eller den anden Form, men jeg skal kun i den Henseende, efterat der nu atter er givet bestemt Anledning dertil, udtale, at jeg, saalænge der var Udsigt til at naae noget ved at slutte sig til de Principer, der ligge i Forslaget fra atten hundrede og nogle og Trede — jeg hukker ikke nøie Navnstallet — sluttede mig dertil, men saa senere, da det viste sig at være den sikreste Veie, naar man vilde naae noget, har sluttet mig til det Forslag, der i 1870—71 fik Tilslutning fra Regjeringens Side. Naar jeg har begjært Ordet, var det altsaa egentlig ikke for at komme ind paa dette, men min Begjæring blev foranlediget af den Udtalelse, hvormed den ærede Ordfører, det ærede Medlem, der sidder foran mig (S. N. Hansen), indledede denne Forhandling, og ved hvilken han i skarpe Udtryk søgte at hævde og at gjøre gjældende, at han stod paa Overenskomstens Standpunkt, og at de, der gik med ham, rakte Haanden ud og bestandig havde gjort det. Nei, mine Herrer! det gjøre de Herrer og den ærede Ordfører ikke, og det har han ikke gjort i Aarenes Løb siden Samlingen 1870—71. Naar man virkelig vil fremme en Sag, stiller man sig saaledes, som jeg sagde, at jeg for mit Bedkommende havde gjort, at man kræver noget som det Principale, og saa bliver man staaende derved, og er villig til i andre Punkter at ville gaa ind paa Afvigelser fra det, som man egentlig ønsker. Der var en Tid, da det ærede Medlem, der nu er Ordfører, stillede sig paa den Maade; det var i de Aar, der gik nærmest forud for og sluttede med Samlingen 1870—71, da stillede den ærede Ordfører sig paa den Maade, og da gik jeg sammen med ham; thi da opstillede han Et som det Principale og sagde, at naar det blev indbrømmet, kunde han række sig paa de andre enkelte Punkter saa vidt, at man kunde komme til en Overenskomst. Og hvad var det Principale dengang for Medlemmet fra Svendborg Amts 3die Valgkreds?

Det var, at det blev anerkjendt, at Tienden og de andre Indtagter, som ere henlagte til Geistlighedens Lønning, vare Statsmidler. For saa vidt gik jeg med det ærede Medlem; jeg stillede mig paa det samme Standpunkt, og jeg staa endnu paa det idag, at jeg ikke kan gaa ind paa noget Lovforslag, hvori det ikke er anerkjendt, at disse Midler ere Statsmidler. Men hvorledes har han og andre ærede Herrer stillet sig senere? De have efterhaanden veist det ene Spørgsmaal efter det andet, og ikke paa den Maade, at de have søgt at gennemføre det, saavidt det maatte vise sig muligt, men saaledes, at det blev opstillet som Betingelse for Sagens Gjennemførelse. Efterat det var blevet indbrømmet, at Lønningsmidlerne vare Statsmidler, opstillede man, at ikke alene dette skulde anerkjendes, men at man ogsaa skulde i Et og Alt kunne raade over Midlerne paa Finansloven ligesom over hvilke som helst andre Midler. Og da man saa begyndte at frygte for, at dette muligen kunde blive indbrømmet, hvad stillede man saa op — og det netop under Ansørfel af den ærede Ordfører — en hel ny Fordring! En Fordring, man i 1870—71 ikke havde hørt noget til, nemlig den, som i de sidste Aar har spillet en stor Rolle, nemlig om Løn i Penge og ikke Løn i Byg, Noget, som man vistnok tidligere havde tænkt sig, men som man ingenstinde før havde hørt omtale som et afgjørende Krav i denne Sag. Og nu kommer det ærede Medlem, som er Ordfører for Flertallet, og henviser os til hvilken Grad af Smødetommenhed han har viist, hvorledes han og Flertallet nu paany have rakt Haanden, men siger saa samtidig, at hvis det Tilfælde senere skulde indtræde, at man kan faae det, man nu tilbyder, da man veed, at man ikke kan faae det, saa vil man tage Haanden tilbage. Men, mine Herrer, er det da ikke tydeligt, at det er Maaden, hvorpaa man aldrig opnaar Noget. Naar man stiller sig paa den Maade, at man ikke rækker Haanden ud, uden under saadanne Forhold, at man veed, at den ikke vil blive modtagen, men naar saa Haanden modtages, trækker Haanden tilbage, hvorledes kan da nogenstinde Overenskomst opnaas? Og hvorledes viser man idag sin Smødetommen? Man viser den som tidligere paa den Maade, at man stiller nye Fordringer op, nye Krav, man ikke har kjendt før, man stiller dem op som Noget, man absolut maa have gennemført og maa have for Fremtiden. Jeg maa tilstaa, at jeg blev i den høieste Grad forbavset, da jeg leste denne Betænkning og saae, at den ærede Ordfører, den ærede Rigsdagmand for Svendborg Amts 3die Valgkreds, nu stillede op som nye Paragrafer, som et nyt Krav, som skulde være Betingelse for, at denne Lov gennemførtes, at Valgmenighederne ogsaa skulde have Del i de Midler, som have været anvendte til Sognepræsternes Lønning; thi jeg maa tilstaa, at, skjøndt jeg har set, hvorledes man idelig og idelig